HALİFE BİN HAYYAD EL-USFÛRÎ

Hadîs âlimlerinden ve tarihçi. İsmi Halîfe bin Hayyâd bin Halîfe eş-Şeybânî el-Usfûrî, el-Basrî, el-Hâfız olup, künyesi Ebû Amr'dır. Lakabı ise, Şebab'tır. Doğum târihi belli olmayıp, 240 (m. 854)'de Ramazân-ı şerîf ayında vefât etmiştir. Vefâtlarını 230 veya 246 diyen âlimler de vardır.

Âlim ve fazîletler sahibi bir zât olan Halife bin Hayyâd; İsmail bin Ümeyye, Bişr bin el-Mufaddal, Ebû Dâvûd Tayâlisî, Yezîd bin Zeri', Abdurrahmân bin Mehdî, Muâz bin Muâz el-Anberî, Mu'temir bin Süleymân, İbn-i Uyeyne gibi bir çok âlimden hadîs öğrenmiş ve ilim almıştır. İmâm-ı Buhârî, İbrâhîm bin Abdullah bin Cüneyd, Ebû Ya'lâ el-Mersilî, Ebû Bekir bin Âsım, Ahmed bin Ali el-Ebâr, Beki bin Muhallid, Abdullah bin Ahmed bin Hanbel, Harb bin el-Kirmânî, Abdullah bin Nâriye, Abdullah bin Abdurrahmân ed-Dârîmî, Ya'kûb bin Şeybeve birçok âlim Halîfe bin Hayyâd'dan hadîs-i şerîf rivâyet etmişler ve ilim öğrenmişlerdir.

İbn-i Adiyy "Halîfe bin Hayyâd'ın rivâyet ettiği hadîsler doğrudur. O hadîs rivâyet ehliyetine sâhibtir, rivâyette ise çok dikkatlidir" buyurmuştur. Ebû Zür'a, onun rivâyet ettiği hadîslerden, Fevâid adlı eserine almıştır. İbn-i Hibbân ise, Sikât kitabında sika âlimler içerisinde zikretmiş ve "Halîfe bin Hayyâd rivâyette sağlam, târihi ve insanların neseblerini çok iyi bilen bir zâttı" buyurmuştur.

Birçok kitap te'lîf etmiş olan Halîfe bin Hayyâd'ın birçok kitapları tab' olunmuştur. Te'lîf ettiği eserleri: Et-Târih, on cüz (kısım) olup, ba'zı cüzleri basılmıştır. Et-Tabakât-ül-kurrâ, sekiz cüz olup, ba'zıları basılmıştır. Ayrıca Târih-üz-zamân vel-Urcân ve Eczâ-ül-Kur'ân gibi meşhûr eserleri vardır.

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) Tehzîb-üt-tehzîb cild-3, sh. 160

2) Tezkiret-ül-huffâz cild-2 sh. 436

3) Mîzân-ül-i'tidâl cild-1, sh. 665

4) Vefeyât-ül-a'yân cild-2, sh. 243

5) Mu'cem-ül-müellifîn cild-4, sh. 108

6) El-A'lâm cild-2, sh. 312